

ÇOCUK SUÇLULUĞU ve YEREL YÖNETİMLER

İlhan HORASAN

ÖZET

Günümüzün küreselleşen dünyasında çocuk suçluluğu önemli bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Çocuk suçluluğu sorununu çözüme kavuşturabilmek için öncelikli olarak bu sorunun nedenlerinin saptanması gerekmektedir. Bu sorun ” bireysel “ ve ” çevresel “ ana başlıkları altında olmak üzere birçok sebebe dayandığından sadece merkezi yönetim düzeyinde alınacak kararlar ve tedbirler tek başına yeterli olmamakta birçok aktöründe bu sürece dahil olarak sorunun çözümünde katkıda bulunması zorunluluk teşkil etmektedir. Çocukların işledikleri suçlarda çevresel nedenler daha ağırlıklı olmakla birlikte, çevresel nedenler arasında da en baskın olanı ailedir. Bireyin kişisel değerlerini kazanımında en önemli faktör olan ailenin çocuklara ilişkin projelerde aktif olarak yer alması sağlanarak denetim ve yönlendirme sağlanmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Suç, Çocuk Suçluluğu, Yerel Yönetimler, Aile, Toplum, Çevre

GİRİŞ

Suç, geçmişten günümüze varlığını koruyan bir sorun olarak insan yaşamını olumsuz etkileyen ve toplumsal tedirginliğe yol açan önemli bir güvenlik sorunu olarak karşımıza çıkmaktadır. Söz konusu durum çocuk suçluluğu olduğunda ise sorun daha meşakkatli ve karmaşık bir hal almakta ayrıca yetişkin bireylerin işlediği suçlardan ayrı bir değerlendirmeye tabi tutulması gerekmektedir. Çünkü suç kural olarak insanın iradesine dayanmakta olsa bile gelişimlerini tam olarak tamamlayamamış ve davranışlarının suç teşkil ettiğini yetişkinler kadar algılayamayan çocuklar suç kabul edilen fiilleri gerçekleştirmeye yetişkinlere oranla daha meyillidirler.

Suç işleme konusunda küçüklerin daha meyilli olmasına neden olan en önemli sebeplerden birisi de toplumun dezavantajlı kesimleri arasında yer alan çocukların yetişkinlerce istismar edilip suç öznese haline getirilmeleridir. Çocuk suçluluğu bünyesinde barındırdığı çeşitlilik dolayısıyla sadece merkezi yönetimin ülke genelinde uygulayacağı politikalarla başa çıkılamayacak ölçüde karmaşık bir yapıya sahiptir.

Çocuklara ilişkin gerek 1982 Anayasası gerekse de yerel yönetimleri düzenleyen kanunlarımızda önemli ölçüde düzenlemeler bulunmakla birlikte dikkatle incelendiği zaman bu düzenlemelerin daha çok önleyici nitelikte olduğu ortaya çıkmaktadır. Çocukların suç işledikten sonra tekrar topluma kazandırılmasına ilişkin ayrıntılı düzenlemeler ise sözünü ettiğimiz mevzuatta önleyici tedbirlere nazaran yer bulamamaktadır.

Bu çalışmada esas itibariyle dünyada olduğu gibi ülkemizde de önemli bir sorun olarak kabul edilen çocuk suçluluğu olgusunun ülkemiz ve uluslararası düzlemde ne şekilde ele alındığı değerlendirilerek, bu sorunun temel nedenleri incelenecektir. Aynı zamanda da bu konuda önemli görev ve sorumluluklara tabi kılınan yerel yönetimlerin kendi kanunlarında belirtilen sorumlulukları göz önünde bulundurarak sorunun çözülmesinde rol oynaması gereken aktörleri belirterek önerilerimizi ortaya koyacağız.

1.Çocuk Suçluluğu

Suç, kendisine suç isnat edilen şüphelinin, kusurlu iradesinin oluşturduğu icrai ve ihmali bir hareketin meydana getirdiği ve kanunda yazılı tarife uygun, hukuka aykırı ve cezai müeyyide gerektiren fiildir (Alacakaptan, 1975: 23).

Çocuk Hakları Sözleşmesinin 1.maddesine göre, ”daha erken yaşta reşit olma durumu hariç, onsekiz yaşına kadar her insan çocuk sayılır.” Çocuk suçluluğu ise 18 yaşını doldurmamış bireylerin hukuka aykırı eylemleri olarak karşımıza çıkmaktadır.

1.1 Çocuk Suçluluğu Türleri

Genel olarak çocuk suçluluğunun türleri sekiz ayrı başlık altında toplanarak incelenmektedir:

1)Zeka geriliği veya gelişimindeki gerilik nedeniyle görülen suçluluk: Bedensel ve zihinsel olarak gelişimlerini sınırlı olan bu çocuklar zayıflıklarını ve dış baskılar sonucu suç işleyebilmektedirler.

2)Sosyal eğitimden ve kültürden yoksun olma nedeniyle görülen suçluluk: Çocukların içinde buldukları çevre, onların sosyal ve temel ihtiyaçlarını karşılayamıyorsa bu ihtiyaçlarını karşılamak veya başka arayışlar neticesinde suç işlemeye yönelebilmektedirler.

3)Ergenlik çağı nedeniyle oluşan suçluluk: Çocukluk döneminin eğitiminin yetersizliği ile birlikte ilgisiz, sevgisiz geçmesi ile hızlı bedensel, zihinsel gelişim sürecinde olan çocuklar suç işlemeye yönelebilmektedirler.

4)Bozuk aile düzeninin neden olduğu suçluluk: Çocuk beraber yaşadığı ebeveynlerinin ve diğer aile fertlerinin bütün davranışlarını kendine örnek model olarak alır. Bu davranışlar kötü, olumsuz davranışlar olduğunda çocuk doğal olarak suça yönelebilmektedir.

5)Organik koşulların neden olduğu suçluluk: Sara gibi veya kendini kontrol edemediği hastalık durumlarında çocuk suça yönelebilmektedir.

6)Yoksulluğun neden olduğu suçluluk: Çocuğun yaşamış olduğu hayat boyunca, hep yoksulluk içinde yaşamışsa suç işlemeye yönelebilmektedir.

7)Bilinçsiz olarak yapılan davranışların neden olduğu suçluluk (nöratik suçluluk): Nöratik kişilik bozukluğuna bağlı, bilinçsizce yapılan davranışlar sonrasında suç ortaya çıkabilmektedir.

8)Psikopatik suçluluk: Anti-sosyal ve ahlaki açıdan yozlaşmış kişilerin suça yönelmesi kaçınılmaz olabilmektedir. (Çakır,2010)

1. Ulusal ve Uluslararası Mevzuatta Çocuk Hakları ve Çocukların Korunmasına İlişkin Düzenlemeler

Çocuk haklarının güvence altına alınması, çocukların korunması ve çocuk suçluluğunun önlenmesine ilişkin ulusal ve uluslararası düzeyde birçok düzenleme karşımıza çıkmaktadır.

2.1. Ulusal Mevzuat

- ✓ 1982 Anayasasınının 41. , 58. , 60. , 61.maddelerininin çeşitli fıkralarında bu konu hakkında çeşitli düzenlemeler yer almaktadır.

Anayasamızın 41.maddesine 2010 yılında eklenen son fıkraya göre, “Devlet, her türlü istismara ve şiddete karşı çocukları koruyucu tedbirleri alır.”

Anayasamızın 58.maddesinin 2.fikrasına göre, “Devlet, gençleri alkol düşkünlüğünden, uyuşturucu maddelerden, suçluluk, kumar ve benzeri kötü alışkanlıklardan ve cehaletten korumak için gerçekçi tedbirleri alır.”

Anayasamızın 60.maddesine göre, “Herkes, sosyal güvenlik hakkına sahiptir. Devlet, bu güvenliği sağlayacak gerekli tedbirleri alır ve teşkilatı kurar.”

Anayasamızın 61.maddesine göre, “Devlet, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleriyle, malûl ve gazileri korur ve toplumda kendilerine yaraşır bir hayat seviyesi sağlar.”

- ✓ 5237 Türk Ceza Kanunu 31.maddesi ceza ehliyeti bakımından çocukları üç kategoriye ayırmıştır. Bunlar: 0-12 yaş, 12-15 yaş, 15-18 yaş

Kanun ceza sorumluluğu açısından 12.yaşın doldurulmasını aradığından ilk grupta yer alan çocukların ceza sorumluluğu yoktur. İkinci grupta yer alan çocuklar açısından işlediği fiilin hukuki anlam ve sonuçlarını algılama ve bu fiille ilgili olarak davranışlarını yönlendirme yeteneğinin varlığı halinde indirimli ceza uygulanması, bu niteliklerin bulunmaması durumunda ceza sorumluluğunun olmadığı bununla birlikte çocuklara özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunacağı belirtilmektedir. Üçüncü grupta yer alan bireylerin de esas itibariyle ceza sorumluluğu kabul edilmiş ancak indirimli bir ceza uygulaması öngörülmüştür.

- ✓ Çocuklar hakkındaki güvenlik tedbirleri ise 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu ile düzenlenmiştir.

Kanunun 1.maddesine göre amacı, korunma ihtiyacı olan veya suça sürüklenen korunmasına, haklarının ve esenliklerinin güvence altına alınmasına ilişkin usûl ve esasları düzenlemektir.

Kanuna göre “korunma ihtiyacı olan çocuk”: Bedensel, zihinsel, ahlaki, sosyal ve duygusal gelişimi ile kişisel güvenliği tehlikede olan, ihmal veya istismar edilen ya da suç mağduru olan çocuk” olarak tanımlanırken, “suça sürüklenen çocuk” ise: Kanunlarda suç olarak tanımlanan bir fiili işlediği iddiası hakkında soruşturma veya kovuşturma yapılan ya da işlediği fiilden dolayı hakkında güvenlik tedbirine karar verilen çocuğu ifade etmektedir.

Kanun “suçlu çocuk” tabirini kullanmaktan kaçınarak “suça sürüklenen çocuk” olgusu üzerinden hareket etmekte ve çocukların meydana gelen suçun aynı zamanda mağduru olduğu noktasından hareket etmektedir. Ayrıca söz konusu Kanun hapis cezası ya da özgürlüğü kısıtlayıcı tedbirlere nazaran koruyucu ve destekleyici tedbirleri ön planda tutmaktadır.

2.2. Uluslararası Mevzuat

- ✓ Uluslararası düzeyde ele alınabilecek en önemli sözleşme 1989 yılında BM Genel Kurulunda kabul edilerek 1990 yılında yürürlüğe giren ve ülkemizin de 1995 yılında onaylamış olduğu “Çocuk Hakları Sözleşmesi” dir.

Söz konusu sözleşmede çocukların yaşamlarının idame ettirilmesi; bedensel, ruhsal, zihinsel, toplumsal gelişimlerinin sağlanmasında ailelerinin yanında taraf devletlerinde sorumlu olduğunu ortaya koyarak, taraf devletlerin bu konularda gerekli önlemleri alması gerektiği ortaya koyulmuştur.

Aynı şekilde, “Çocuk Suçluluğunun Önlenmesine İlişkin Birleşmiş Milletler Yönlendirici İlkeleri(Riyad İlkeleri)”, 1985’te kabul edilen “Birleşmiş Milletler Çocuk Ceza Adalet Sisteminin Uygulanması Hakkındaki Asgari Standart Kurallar (Beijing-Pekin Kuralları)”, 1990’da kabul edilen “Özgürlüğünden Yoksun Bırakılmış Çocukların Korunmasına İlişkin Birleşmiş Milletler Kuralları (Havana Kuralları)” genel nitelikleri itibariyle çocukların fiziksel, ruhsal gelişimlerinin sağlanması, çocuklara özgü bir yargılamanın oluşturulması, suça maruz kalan çocuklar için uygulanması gereken koruyucu tedbirleri düzenlemiştir (Ergenç ve Aydın, 2009: 74).

3. Çocuk Suçluluğunun Nedenleri

Çocuk suçluluğunun nedenleri üzerine yapılan araştırmalar, çocukların suç işlemesine neden olan pek çok unsurun olabileceğini göstermektedir. Bu unsurlar aile, okul, toplum ve kişinin bireysel özellikleri olarak sınıflandırılabilir (Kepenekçi ve Özcan, 2002). Genellemek istendiğinde ise çocuk suçluluğunun nedenlerini bireysel ve çevresel nedenler olarak ikiye ayırmak mümkündür (Temel ve Aksoy, 2005).

3.1. Bireysel Nedenler

Çocukların suç işlemelerine yol açan bireysel nedenler; kalıtsal, biyolojik, psikolojik olarak 3 başlık altında incelenebilmektedir. Bireysel nedenler tek başına bir etken olmasa da çevresel nedenlerle bir araya gelince suç işlemeye zemin hazırlamış olur. Örneğin görme bozukluğu ya da fiziksel bir engeli olma bunu aşağılık kompleksi haline getirme olasılığını beraberinde getirir. Aşağılık kompleksinin suç nedeni haline dönüşümü, çocuğun içinde yaşadığı çevrenin bu fiziki bozukluk karşısında takınacağı tavra bağlıdır (Bıyıklı, 1972).

3.2. Çevresel Nedenler

3.2.1. Aile

Aile bireyin birtakım toplumsal değerleri kazandığı temel ve en önemli toplumsal kurum olarak karşımıza çıkmaktadır. Toplumsal değerlerin içselleştirilmesine yönelik işlevinin yanı sıra ailede meydana gelen olumsuzluklar çocuk suçluluğunu doğrudan tetikleyebilmektedir. Bireyin diğer toplumsal gruplardan elde etmiş oldukları bilgileri içselleştirmesi esas itibariyle aile tarafından ona kazandırılmış olan altyapıya göre şekil almakta ve tüm yaşamı boyunca etkili olabilmektedir. Bu nedenle çocuk suçluluğuna ilişkin üzerindeki durulması gereken ilk ve en önemli faktör aile olarak karşımıza çıkmaktadır.

Ailede meydana gelen olumsuzluklara örnek olarak parçalanmış aile yapısı, aile içi huzursuzluk, ev içi disiplin ve ailede suçluluk gösterilebilir (Sokullu,1992).

Araştırmalarda suçlu çocukların evlerinde aşağıdaki koşullardan birine veya birkaçına rastlanmaktadır (İçli, 2001):

- Alenin diğer üyelerinin suçlu veya alkolik olmaları,
- Boşanma, ölüm veya terk nedeniyle ebeveynlerinden biri veya her ikisinin de yokluğu,
- İhmal, körlük veya bunun gibi fiziksel bir özür veya hastalık nedeniyle ebeveyn kontrolünün eksikliği,
- Evin çok kalabalık olması, aşırı baskı, kıskançlık, ihmal veya ebeveynlerinden birinin aşırı hakimiyeti,
- İşsizlik, yetersiz gelir gibi ekonomik baskılar ve annenin dışarıda çalışması.

3.2.2. Okul

Çocukların kişisel kimlik kazanımlarında ve toplumsallaşması yolunda aileden sonra gelen en önemli kurum okuldur. Eğitim verme işlevinin yanı sıra çocukların kişisel tutumlarını değerlendirerek tanıma ve onlara rehberlik ederek yönlendirme işlevini de yetine getirmektedir.

Okulun çocuğun toplumsallaşması üzerine etkileri aşağıdaki gibi özetlenebilir (Uluğtekin, 1991):

- Okul toplumsal değer ve normların biçimlenmesine katkıda bulunur,
- Akran gruplarıyla etkileşime fırsat tanıyan bir ortam oluşturur,
- Çocuğun model almaya ve taklit etmeye yönleneceği kişilerle karşılaşmasına olanak sağlar,
- Okul eğer başarısız olursa çocuk üzerindeki önemini yitirir, hatalı ve eksik toplumsallaşmaya neden olur.

Çocukların aileden sonra karşılaştıkları en önemli toplumsal kurum olan okul, çocukların akranlarıyla etkileşimini sağlayarak toplumsallaşmasını sağlamakta aynı zamanda da çocukların toplumsal normlara adapte olmalarını kolaylaştırmaktadır.

Eğitim kurumlarının yöneticilerin, öğretmenlerin, rehberlerin ekonomik olarak alt gelir grubuna mensup çocukların okul başarılarını ve uyum güçlüklerini gidermede daha fazla rol üstlenmesi gerekmektedir. Okula uyumsuzluk çocukta ilgisizliğe ve okuldan uzaklaşıp sokaklara yönelmesine sebebiyet vermektedir. Sokak ocuk için tuzaklar ve tehlikelerle doludur. Çocukları suça sürükleyen süreçte okul sistemlerine ve eğitimci aktörlere çok önemli görevler düşmektedir (Yıldız, 2009: 1105-1112).

3.2.3. Akran Grubu

Çocuğun içinde bulunduğu akran grubunun suçluluğa eğilimi ve risk faktörleri içeren grup özellikleri göstermesi, çocuğun da bu davranışlara itilmesine neden olabilmektedir (Polat, 2004).

Araştırmalar ailenin etkisi azaldıkça akran grubunun ocuk üzerindeki anti-sosyal nitelikli etkisinin daha çok belirginleştiğini göstermektedir. Ayrıca ocukların akran grubuna yönelmelerinde anne baba ilgisizliğinin söz konusu olduğu belirtilmektedir (Uluğtekin, 1991).

3.2.4. Medya

Televizyonun yararlı yönlerinin yanı sıra şiddet içeren programlar, ideolojik yayınlar, cinsellik içerikli görüntülerin, yayınları izleyen çocukların bunları sorgulamadan kabullenmeleri herkesin birleştiği ortak bir noktadır (Turam, 1996).

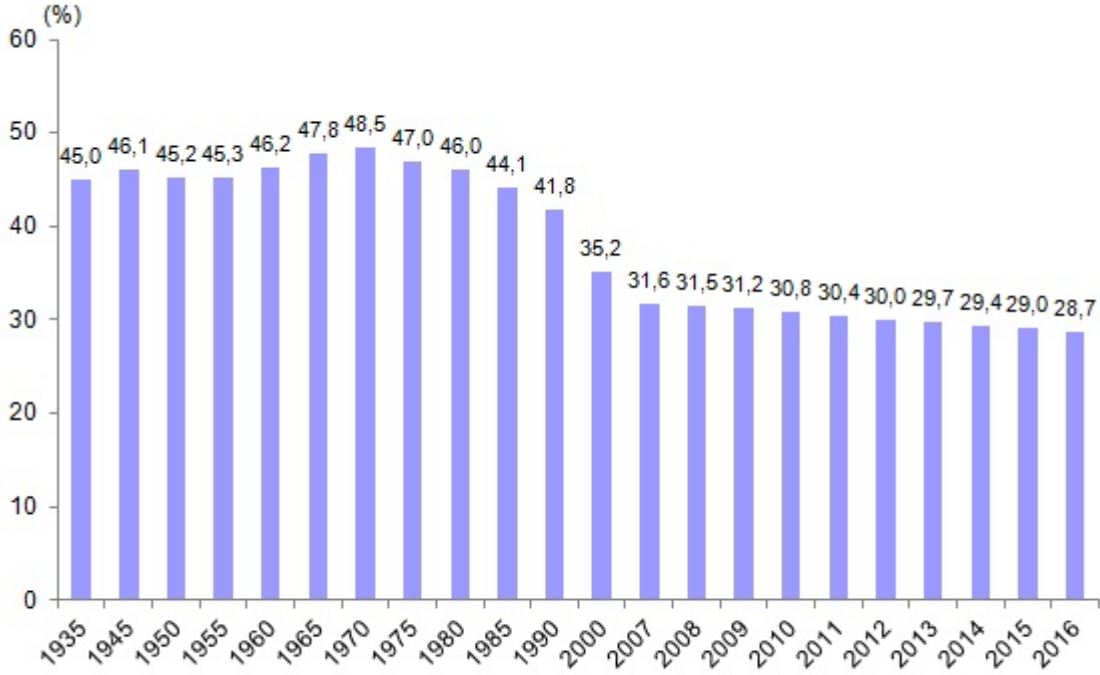
Algılama ve sorgulama yetenekleri yeteri kadar gelişmemiş olan çocuklar televizyonda grdğu dizi oyuncularını veya çizgi film kahramanlarının davranışlarını özümseyerek bu davranışları gündelik hayatlarında uygulamaya, kahraman veya oyuncular gibi hareket etmeye ve onları taklit etmeye çalışmaktadırlar.

Çocuklar açısından oldukça tehlikeli olan şiddet içerikli programların örnek alınacağından hareketle ailelerin bu konuda çocukları üzerinde etkin bir denetim ve gözetiminin olması gerekmektedir. (Ereş, 2009: 92)

4. Türkiye’de ocuk Suçluluğu

Türkiye toplam nüfusu 2016 yılı sonu itibariyle 79 milyon 814 bin 871 iken ocuk nüfus 22 milyon 891 bin 140 olmuştur. Birleşmiş Milletler tanımına göre; 0-17 yaş grubunu içeren ocuk nüfus, 1935 yılında toplam nüfusun %45’ini oluştururken 2008 yılında toplam nüfusun %31,5’ini, 2016 yılında ise toplam nüfusun %28,7’sini oluşturdu.(TÜİK,2017)

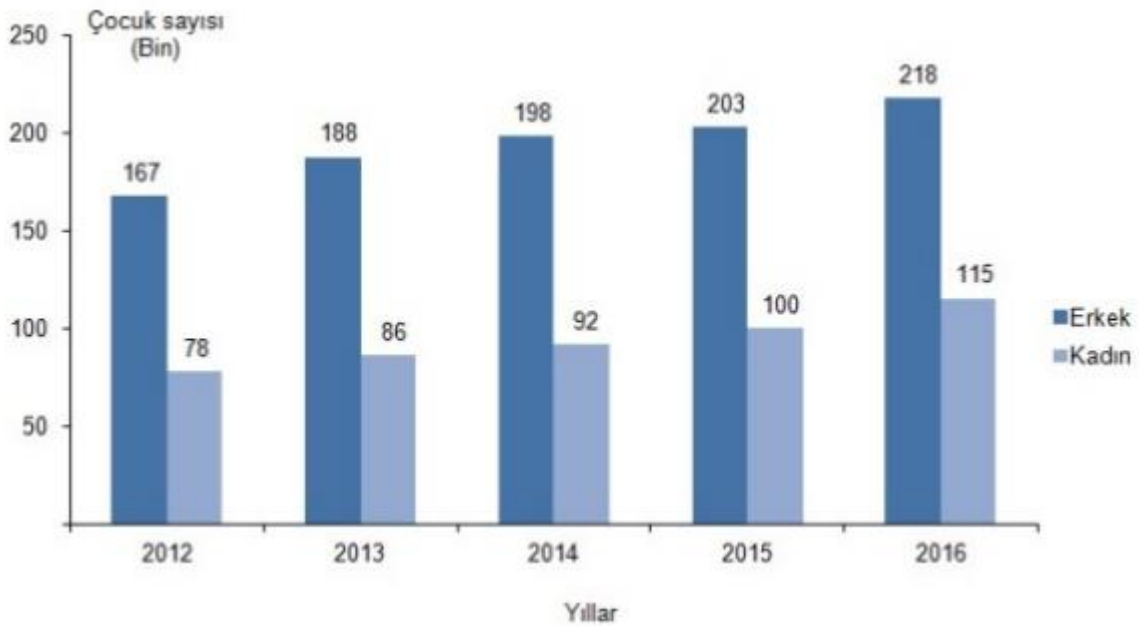
Çocuk nüfusun toplam nüfus içindeki oranı, 1935-2016

Kaynak: TÜİK, Genel Nüfus Sayımları, 1935-1990
TÜİK, Genel Nüfus Tahminleri, 2000-2007
TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi, 2008-2016

Güvenlik birimlerine gelen veya getirilen çocuk sayısı 2016 yılında, 2015 yılına göre % 10 oranında artarak 333 bin 435 olmuştur. Çocukların % 54,8'inin 15-17 yaş grubunda, %23,2'sinin 12-14 yaş grubunda, %21,9'unun ise 11 yaş ve altındaki çocuklar olduğu görülmüştür. Güvenlik birimine 2016 yılında gelen veya getirilen çocukların %65,4'ü erkek, %34,6'sı kız çocuğu olmuştur.(TÜİK,2017)

Güvenlik birimine gelen veya getirilen çocuklar, 2012-2016

Suça sürüklenme nedeni ile 108 bin 675 çocuk getirilmiştir. Bu çocukların %36,1'ine yaralama, %23,1'ine hırsızlık, %10'una 5682 Sayılı Kanun'a muhalefet, %5,5'ine uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanmak, satmak veya satın almak, %3,5'ine cinsel suçlar, %3,4'üne mala zarar verme, %3,3'üne ise tehdit suçu isnat edilmiştir. Güvenlik birimlerine suça sürüklenme nedeni ile getirilen 108 bin 675 çocuğun 36 bin 87'sinin bağımlılık yapan madde kullandığı görülmüştür. Bağımlılık yapan madde kullanan çocukların %84,5'ini 15-17 yaş grubu, %15'ini ise 12-14 yaş grubundaki çocuklar oluşturmuştur. Çocukların %72,9'unun sigara, %8,6'sının sigara ve alkol, %4'ünün sigara ve esrar, %2,9'unun esrar, %2'sinin ise sigara, alkol ve esrar kullandığı görülmüştür.(TÜİK,2017)

5.Yerel Yönetimlerin Kanunlarında Belirtilen Görevler

2000'li yılların başından itibaren yerel yönetimlerin mevzuatında meydana gelen değişikliklerle birlikte birtakım sosyal hizmetlerin ifa edilmesi ve çocuklara yönelik ilgili belediyelere ve il özel idarelerine önemli görev ve sorumluluklar getirilmiştir. Bu değişikliklerin en önemli örneklerini 2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, 2005 tarihli ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu, 2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanunu teşkil etmektedir.

- ✓ 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu 7.maddesi m fıkrasına göre: "... , kütüphane, müze, spor, dinlenme, eğlence ve benzeri yerleri yapmak, yaptırmak, işletmek veya işlettirmek, ..." aynı maddenin v fıkrasına göre: "Sağlık merkezleri, hastaneler, gezici sağlık üniteleri ile yetişkinler, yaşlılar, engelliler, kadınlar, gençler ve çocuklara yönelik her türlü sosyal ve kültürel hizmetleri yürütmek, geliştirmek ve bu amaçla sosyal tesisler kurmak, meslek ve beceri kazandırma kursları açmak, işletmek veya işlettirmek, bu hizmetleri yürütürken üniversiteler, yüksek okullar, meslek liseleri, kamu kuruluşları ve sivil toplum örgütleri ile işbirliği yapmak."
- ✓ 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu 6.maddesi a fıkrasına göre: "Gençlik ve spor Sağlık, ... , kültür, sanat, turizm, sosyal hizmet ve yardımlar, yoksullara mikro kredi verilmesi, çocuk yuvaları ve yetiştirme yurtları, ...hizmetleri il sınırları içinde yapmakla görevli ve yetkilidir."
- ✓ 5393 sayılı Belediye Kanunu 14.maddesi a fıkrasına göre: "... , gençlik ve spor orta ve yüksek öğrenim öğrenci yurtları, sosyal hizmet ve yardım, ... , meslek ve beceri kazandırma, ...hizmetlerini yapar veya yaptırır. Büyükşehir belediyeleri ile nüfusu 100.000'in üzerindeki belediyeler, kadınlar ve çocuklar için konukevleri açmak

zorundadır. Diğer belediyeler de mali durumları ve hizmet önceliklerini değerlendirerek kadınlar ve çocuklar için konukevleri açabilirler.”

Çocuk koruma sisteminde belediyelerin rolü, risk altındaki çocukların tespiti ve bu riskin bertaraf edilmesi için danışmanlık, koruma, bakım ve barınma hizmetlerini tüm nüfusa dengeli dağılacak biçimde organize etmektir. Bu bakımdan yerel yönetimler çocuk koruma sisteminin asli unsurlarıdır (T.C. İzmir Valiliği Koordinasyon El Kitabı, 2008: 50).

Yapılan araştırmalar sonucu ortaya konulan veriler ışığında suçların büyük çoğunluğu kentte gerçekleşmektedir. Suçluluğun da kırdan kente ya da kentten kente göç ile çarpık kentleşmenin yansıması olduğu yadsınamaz bir gerçektir. Dolayısıyla da bu konuda yerel yönetimlerin yapacakları katkılar sorunların çözümünde de etkin rol oynamaktadır. Kanunların ilgili maddelerinde de bu durumdan hareketle İl Özel İdareleri ve Belediyelere önemli yetkiler verilmiştir.

Sonuç ve Öneriler

Çocuk suçluluğu gerek ortaya çıkış nedenleri açısından gerek sonuçlarının etkilediği kesim açısından oldukça kapsamlı bir sorundur. Her sorunda olduğu gibi çocuk suçluluğu gibi karmaşık ve kapsayıcı bir sorunun çözümünde de ilk yapılması gereken sorunun temel hatlarıyla belirlenerek bu soruna ilişkin politikalar ve yol haritasının hazırlanması gerekir.

Ulusal mevzuatımızda bu sorun hakkında çeşitli düzenlemeler yer almaktadır. Ancak bu düzenlemeler daha çok suçun oluşmasından öncesini kapsayan önleyici önlemler olarak karşımıza çıkmaktadır. Gerek suçun ortaya çıkmasının engellenmesi gerekse de suç işlemiş çocukların topluma yeniden kazandırılması açısından birçok kesimin katkıda bulunması büyük önem arz etmektedir. Çünkü suç her ne kadar kişisel olarak algılsa da sonuçları suçu işleyen çocuk ve ailesi ile sınırlı olmayıp aksine kamu zarara uğramaktadır. Bu sorunun ortadan kaldırılmasında katkıda bulunması gereken kesimlere aile, okul, yerel yönetimler, merkezi yönetimin taşra teşkilatı, emniyet teşkilatı, stk' lar örnek gösterilebilir.

Çocukların suça sürüklenmesinin önlenmesinde çok önemli bir etken olan çocukların toplumsallaşmaya uyum sağlamasıdır. Toplumsallaşma açısından da en önemli toplumsal kurum olan ailenin bu süreçte merkezi rolünden kaynaklı olarak çocukla birlikte bilinçlendirme sürecinde yer alması gerekir. Çünkü çocuklar aileden edindiği temel toplumsal niteliklerin biçimlendirdiği şekilde yeni bilgileri özümsemektedirler. Bu noktadan hareketle ailenin okul ile iletişiminin de sağlıklı bir şekilde gelişmesi oldukça önemlidir.

Yerel yönetimlerin yetkili buldukları mahallin toplumsal dinamiklerine erişim ve çözüm açısından merkezi yönetime kıyasla daha avantajlı olduğundan hareketle bu dinamikleri göz önünde bulunduran katılımcı ve sosyal içerikli projelere daha fazla yer vermeleri gerekmektedir.

Çocuk suçluluğuna karşı önleyici ve koruyucu bir yaklaşımla hareket edilmesi eğer suç gerçekleştirilirse de cezalandırıcı bir yaklaşımla değil de topluma yeniden kazandırmaya yönelik bir anlayış sergilenmesi oldukça önemlidir.

KAYNAKÇA

- Alacakaptan, U. (1975). *Suçun Unsurları*. Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları No:372. Ankara.
- Belediye Kanunu. Resmi Gazete, 25874; 13 Temmuz 2005.
- Büyükşehir Belediyesi Kanunu. Resmi Gazete, 25531; 23 Temmuz 2004.
- Çocuk Koruma Kanunu. Resmi Gazete, 25876; 15 Temmuz 2005
- Ergenç, S. ve Aydın, H. (2009). “Yerel Yönetimlerin Çocuk Suçluluğunu Önlemedeki Rolü”. *Denetim Dergisi*. 73-78.
- Ereş, F. (2009). “Toplumsal Bir Sorun: Suçlu Çocuklar ve Ailenin Önemi”. *Aile ve Toplum Dergisi*. “C. 5, S.17”. 88-96.
- İçli, T. (2001). *Kriminoloji*. Ankara: Bizim Büro Basımevi
- İl Özel İdaresi Kanunu. Resmi Gazete, 25745; 04 Mart 2005.
- Kepenekçi, K.Y. ve A. Y. Özcan (2002). Okullarda Çocuk Suçluluğunun Önlenmesi. *1.Ulusal Çocuk ve Suç: Nedenler ve Önleme Çalışmaları Sempozyumu*. Ankara: Türkiye Çocuklara Yeniden Özgürlük Vakfı Yayını.
- Polat, O. (2004). *Kriminoloji ve Kriminalistik Üzerine Notlar*. Ankara: Seçkin Yayıncılık
- Sokullu, F.A. (1992). Çocuk Suçluluğu Kriminolojisinde Aile Faktörü . *M. Ü.Hukuk Fakültesi 10.Yılı Adliye ve Çocuk Suçluluğu Sempozyumu*, Marmara Üniversitesi, İstanbul, 127-133.
- T.C. Anayasası, Resmi Gazete, 17863; 9 Kasım 1982.
- T.C. İzmir Valiliği(2008). Çocuk Koruma Sisteminde Tedbirlerin Uygulanmasından Sorumlu Kurumların Görevleri ve Sorumlulukları ile Kurumlar Arasında Koordinasyon El Kitabı.
- Temel, F. ve A. Aksoy (2005).*Ergen ve Gelişimi: Yetişkinliğe İlk Adım*. Ankara: Nobel Yayıncılık
- Turam, E. (1996). TV'deki Şiddetin Çocuklara Etkileri Üzerine Farklı Bir Bakış. *Cogito Dergisi*. Yapı Kredi Yayınları, Sayı:6, Kış-Bahar, İstanbul, s.391-406
- TÜİK. (2017). *İstatistiklerle Çocuk 2016*. Haber Bülteni. Sayı:24645. Erişim :4 Aralık 2017, <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=24645>
- TÜİK. (2017). *Güvenlik Birimlerine Gelen veya Getirilen Çocuklar 2016*. Haber Bülteni. Sayı:24680. Erişim: 4 Aralık 2017, <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=24680>
- Türk Ceza Kanunu. Resmi Gazete, 25611;12 Kasım 2004
- Uluğtekin, S. (1991). *Hükümlü Çocuk ve Yeniden Toplumsallaşma*. Ankara: Bizim Büro Basımevi.

Yıldız, Ö (2009). “*Toplumsal Değişme Sürecinde “Çocuk Suçluluğunda” Yeni Boyutlar,*” VI. Ulusal Sosyoloji Kongresi, “Toplumsal Dönüşümler Ve Sosyolojik Yaklaşımlar”, Adnan Menderes Üniversitesi Aydın.

http://www.Sosyolojidernegi.Org.Tr/Kutuphane/İcerik/Yildiz_Ozkan.Pdf (Erişim Tarihi 21. 01. 2013), s. 1105-1112